

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De modo imponendi pensionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

ut is commodius alatur in studiis) adjicitur decretum nullitatis reservationis in eventum non facta verè ac realiter integrè solutionis, remissio & diminutio pensionis facta per pensionarium titulari non habet locum: siquidem pensionarius nec minimam partem talis pensionis titulari remittere potest, sed tenetur eam integrè solvere titularis; quia dictum illud decretum ad amissim servandum sine alia interpretatione aut alteratione, sub poena nullitatis ipso jure.

Quaestio 493. An interea, dum petitur reductio, suspendatur executio?

Respondeo negativè; dum nimirum pensionarius est in possessione percipiendi pensionem. Card. de Luc. de pens. d. 11. n. 3. ubi: quòd, donec causa petitorii terminetur per rem judicatam, vel tres conformes, tali existenti in quasi possessione exigendi pensionem denegari nequeat solutio. Lott. l. 1. q. 38. n. 73. ubi ait: satis operatur quasi possessio in hoc, quòd, dum lis durat, non retardatur solutio sub prae-textu, quòd non sit probatum; nec attendatur sententia, à qua sit appellatum; nec quòd agatur contra eum, qui consensit expressè, sed contra successores. Item l. 1. q. 42. n. 56. ubi: quòd solutio non suspendatur, interim dum agitur de reducenda pensione, tam cum prætenditur ob supervenientem diminutionem fructuum, quam cum prætenditur defectus abinitio ob expressum fallum valorem.

De modo imponendi pensionem.

Quaestio 494. An pensio imponenda sit in collatione beneficii, an post illam?

Respondet Azor p. 2. l. 8. c. 8. q. 4. usu servari, quòd pensio utroque modo imponatur, quamvis prior modus eam imponendi sit frequentior. Si verò imponatur secundo modo, id non fieri sine ejus, cui collatum beneficium, consensu; quia is jam jus habet in beneficio, & ab initio integros fructus, seu potius jus ad illos accepit, adeoque ad hoc, ut fructus hi immineantur, opus sit ejus consensu. Observandum tamen, ut tradit Laym. in c. cum clerici. de pactis. n. 2. nimirum quòd auctio pensionis (quam facere posse episcopum ait cum consensu Capituli ob rationabilem causam, dum majores nunc quam ante ex beneficio proventus veniunt) & omnis impositio pensionis (intellige faciendam ab Episcopo) fieri debeat ante collationem beneficii; eò quòd, si in ipsa collatione fiat, periculum sit pravitate simoniacæ, quando pensionis solutio in commodum collatoris directè vel indirectè cedit.

Quaestio 495. Qua forma seu praxis reservationis pensionis tam beneficio pleno, quam vacante?

Respondeo ad primum: Beneficio pleno reservari consuevit pensio de consensu titularis illud possidentis (unde & pensio de consensu, & ex causa lucrativa vocatur) exigitur autem causa urgens, & ad tollendas imposturas adjicitur decretum, ut nisi per titularem pensio solvatur statim temporibus, gratia sit ipso jure nulla. Lott. l. 1. q. 41. n. 17. Porro decretum hoc summo studio à Dataria excogitatum ad occurrendum fraudibus,

dum compertum, tales pensiones ut plurimum fieri in fraudem, & ferè semper pro fraudulentis habitas à Dataria; reservabantur enim communiter tales pensiones consanguineis & amicis titularium, qui libenter hujusmodi reservationi consentiebant, non tamen, ut ipsi in vita sua eam solverent, sed ut successores eorum in tali beneficio eam solverent; vel etiam, licèt titularis praestitisset consensum ad hoc, nec non supplicatio signata, litera tamen Apostolicæ super dicta reservatione non expedirentur, nisi mortuo titulari, qui consenserat, vel quando is crederetur de proximo moriturus. Unde hoc modo beneficia reperiebantur gravata pensionibus, quæ à titulari successore ignoiebantur. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 3. n. 10. juncto n. 6. qui etiam n. 13. addit, hinc optimo jure stylium Curia obtinere, ut in vim prædicti decreti hujusmodi solutiones integrè facta probari nequeant, nisi per instrumenta publica cum subscriptione Notarii publici, & duorum testium saltem afferentium, se vidisse pensionario à titulari solvi pensionem; nec suffragari quamcumque pensionem de recepta & soluta pensione propter collusionis suspicionem. De quo vide eundem Corrad. pluribus num. seq. uti & Card. de Luc. de pens. d. 8. à n. 3. Porro formulam tam supplicationis offerenda Papæ pro obtinenda hac reservatione pensionis, quam literarum similis reservationis secundum Cancellariæ Apostolicæ stylium subjicit Corrad. loc. cit. n. 1. & 2.

2. Respondeo ad secundum: Dum Papæ reservat pensionem super fructibus vacantis beneficii, ante omnia contemplatur vacationis factum certum, tam ex persona, quam ex modo sibi subjectus. Unde, si nulla hujusmodi seu diversa sit vacatio, intrat defectus intentionis Papæ ex defectu causæ, & gratia est nulla ipso jure, neque ullo temporis tractu convalescit. Lott. loc. cit. n. 18. citans Veralla decis. 298. à n. 1. p. 2. Dein contemplatur certam personam, cui reservat, qualitatem; non enim consuevit pensiones Ecclesiasticas reservare aliis quam personis itidem Ecclesiasticis, de quo inferius copiosius. Et hinc, si Papæ fuerit suggestus clericatus, vel status regularis illius, cui reservat, secus ac res se habet, censetur quoque deficere ejus intentio, & ex hoc defectu gratia est nulla, neque ex superveniente qualitate convalescit, neque reparatio communis in contrarium attenditur. Lott. à n. 19. subjungens n. 21. idem fore, si persona quidè esset Ecclesiastica, sed diverso modo ab expresso, veluti quia regularis expressisset se clericum, & Papæ existimans esse clericum seculares, reservaret ei pensionem super beneficio seculari. Ac denique attenditur ab eo quantitas reddituum beneficii gravandi pensionem, ut congrua titulari deturmetur, seu determinata à jure servetur illata, ita ut, cum reservatur pensio, perpetuò supponatur, ultra congruam titularis superesse fructus, qui possint pensione gravari: ac ideo, si nulli existent fructus, nihil quoque actum censetur ex eodem intentionis defectu. Lott. n. 22. Atque ita, ex his tribus efformatur intentio Papæ, secundam quam tota disputatio regulanda, dum prætenditur nullitas pensionis à principio. Lott. n. 16. De cetero, qua praxis sit reservationis pensionis ex causa resignationis, quæ vocatur ad distinctionem præcedentium: resignatio ex causa onerosa, præcipuè cum regressu ad beneficium, tum constat ex dictis, tum constabit ex dicendis.

Quaestio 496. An ad impositionem pensionis necessaria sit scriptura?

Respondeo: Ad reservationis pensionis essentialiam seu validitatem practice necessaria non est scriptura; cum gratia solo verbo Papae perfici dicatur, supplicatio vero signata deserviat ad faciliorem probationem concessionis ac perfectionis voluntatis, non autem ad substantiam gratiae. Card. de Luc. de pens. d. 1. n. 3. citans Gig. de pens. q. 34. Lott. l. 3. q. 1. n. 4. & seq. & q. 2. per tot. Et quamvis in materia beneficii, ut pergit Card. de Luc. loc. cit. n. 4. neque supplicatio signata sufficiat ad perfectionem & certitudinem gratiae, nisi sequatur registratio, per quam, & non prius, resultat dicitur jus quantum; attamen id provenit ex eo, quod ante registrationem supplicatio detineri, ac etiam lacerari possit per Datarium ob aliquam detectam ignotam circumstantiam, seu ex alio motivo, non autem ut supplicatio sit practice necessaria ad substantiam & probationem; ideoque aliud est agere, an supplicatio cum sola signatura ante registrationem tribuat jus nec ne; aliud, an amissio supplicationis super gratia aliunde iustificata per literas illi praedictet. Licet enim literae non expediantur sine praevia supplicatione; attamen postquam per manus tot officialium sunt reversae & plumbatae, non existentia ipsius supplicationis originalis, de facili amissioni subiecta, non tollit substantiam gratiae; &c. Eadem expressius traditidem Card. de pens. d. 40. n. 7. ubi: quod reservatio pensionis oretenus facta sustineretur, ita ut literae ex intervallo expediri possint; ed quod scriptura non sit de substantia gratiae, quae solo verbo perficitur, literae autem expediri soleant ad memoriam, magisque certam ac tutam probationem ex deductis per Gonz. ad reg. 8. gl. 12. n. 47. & gl. 55. n. 23. Unde licet in pensionibus per Papam reservatis necessariae sint literae, sine quibus pensio exigi nequit, & si defacto exigatur, gratia corrumpat; attamen id proveniat ex particulari stylo pro iuribus & emolumentis officialium; idque concernat potius impedimentum executionis, quam substantiam seu perfectionem gratiae. De quo postremo puncto specialiter nihilominus sit

Quaestio 497. An & qualiter super pensionis reservatione expedienda litera?

Respondeo: Praeter jam dicta ad valorem gratiae reservationis non sunt necessariae dictae literae; gratia enim pensionis a principio fuit in esse deducta; sola enim signaturae perficitur; neque literae sunt necessariae ad alium effectum, quam probationis, Lott. l. 1. q. 37. n. 56. Et quamvis ex decreto irritante (nimirum ipsam pensionem) apponi solito in reservatione pensionis, illa ante expeditionem literarum desuper confectam, seu alias quam vigore literarum exigi nequit; verumtamen id solum procedit ad impediendam exactiorem pensionis (intellige jam quod ad esse & valorem suum independentem ab illis constituta) ed quod, si solutio illa fieri posset ante dictam impeditiorem, cederet id in grave detrimentum Datariae & Cancellariae, ad quem effectum decretum illud adijci solet. Card. de Luc. de pens. d. 29. n. 3. De cetero etiam, si dictae literae non fuerint expeditae intra novem menses, redditur quoque nulla reservatio pensionis ex decreto Clem. VIII. Ventrigl.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

to. 2. annot. 11. §. 1. n. 29. citans Garcia p. 4. c. 2. n. 42. Lott. l. 1. q. 37. n. 7. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 98. Salust. Tiber. in pr. Audit. Cam. l. 3. c. 4. n. 3. &c. Verumtamen de hoc infra, ubi de potestate pensionarii exigendi pensionem; hic enim sufficebat resolvere, dictam expeditionem literarum non esse de substantia, seu forma pensionis quod ad primam ejus constitutionem, etsi sit de ejus substantia quoad conservationem seu durationem pensionis jam valide constituta.

Quaestio 498. An reservari possit alicui pensio sub conditione, ut eam dimittat, si beneficium assequatur?

Respondet Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 15. id fieri non posse sine labe simoniae ab Inferiore Papae, v.g. a Legato, habente potestatem reservandi certas pensiones, si is ita conveniat cum Titio: Reservabo tibi pensionem annuam quinquaginta aureorum eo pacto, ut eam dimittas, cum tibi beneficium contulero, ed quod promittat ei se datum beneficium sub conditione pensionis a Titio relinquenda; beneficium autem sub conditione nec promitti nec conferri posse. Verum non video, quomodo iste actus: Confero tibi pensionem duraturam, usque dum beneficium consequaris a me: contineat talem conditionatam promissionem; cum per istum actum ne quidem promittat se ei collaturum beneficium; cum possit illum habere absque eo, quod de facto cogitet ei conferre aliquando beneficium.

Quaestio 499. An iuste constituantur pensio sub hac clausula apponi solita: habitam vel non habitam possessione beneficii?

Respondet affirmativè. Azor p. 2. l. 8. c. 9. q. 1. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 8. citantes Nav. ro. 1. consil. tit. de prob. cons. 51. n. 4. ac ita supponunt Paris. l. 6. q. 2. n. 146. Filliuc. in append. posth. tr. 42. c. 6. n. 1. Licet enim pensio constituitur in fructibus, obligationem tamen quis suscipere potest solvendi, etsi fructus nullos percipiat, modo jus habeat ad illos percipiendos, sicut potest quis obligari pensionem solvere illis annis, in quibus nullos fructus collecturus esset. Cumque haec obligatio sponte suscepta sit, dum quis beneficium tali pensione gravatum suscipit, non debet ei durum & difficile esse eidem satisfacere; cum difficultas rem promissam praestandi praesertim praevia, promittentem non excuset, uti nec eventus, quem potuit ac debuit praevidere, periculumque ac damnum, quod quis sua sponte incurrit & sustinet, ipsi imputetur Azor Castrop. l. cit. Proinde in contrarium nihil facit, quod obligatus solvere certam mensuram tritici colligendi ex praedio, non teneatur ad solutionem, dum nihil tritici ex illo praedio collegit; nam si obligasset se talis mensuram tritici solvere, sive eam collegisset, sive non, sicut contingit in praesente casu, teneretur eam solvere, etsi tritici nihil collegisset: sicut econtra obligatus non esset titularis, si absolute solum obligatus esset ex fructibus ex beneficio perceptis, dum per eum non stat, quod minus eos percipiat. AA. ijdem. Sed neque simoniacum quid continet, ex eo, quod, si pensio non habitam possessione beneficii, adeoque nullis perceptis fructibus solvenda adhuc esset, videatur, quod ea debeatur ex ipso titulo beneficii, & beneficiatus eam

eam solvere cogatur ex suo patrimonio. Nam præterquam, quod debeatur adhuc ex fructibus beneficii pensio, propter jus & spem, quam titularis habet eos percipiendi, non nisi ex consensu Papæ, qui satis purgat omnem simoniam suspensionem, ea obligatio suscipitur. Castrop. loc. cit.

2. Nihilominus in Auditorio Rotæ hanc clausulam mitius acceptam, nimirum ne ultra duos aut tres annos protendatur, hoc est, ut beneficiatus ad duos vel tres annos, non amplius pensionem solvat possessionem beneficii minimè adeptus (intellige absque sua culpa) testatur Paris. loc. cit. nu. 148. quod ipsum approbat Azor in sine cit. q. 1. De cetero dictam clausulam: ut solvatur pensio etiam non habitâ possessione, solitam imponi solum ultra montes, præsertim in Hispania, ob specialem in tanta distantia difficultatem probandi, an capta, nec ne possessio, & quis sit verus possessor, quis intrusus; non verò in beneficiis Italicis, eò quod pensionarius tunc facile scire possit, possideatne, nec ne beneficium is, qui solvere debet pensionem, tradit Mandos, de signat. grat. tit. pensiones, quod ipsum tamen negat Paris. & Azor loc. cit. testantes, promiscuè etiam beneficiis Italicis, & aliis imponi pensionem cum dicta clausula.

3. Porrò quod dictum de justitia istius clausulæ: habitâ vel non habitâ possessione: idem dicendum ob easdem rationes de clausula illa: etiam si fructus non perciperentur. Filliuc, loc. cit. n. 6. citans Paris. l. 1. q. 8. n. 49. Gig. de pens. q. 62. n. 2.

Questio 500. An valeat reservatio pensionis pro persona incerta nominanda, & non expressa?

R Espondeo negativè, si ea fiat ab inferiore Papâ, imò secundum plures continere simoniam. Tond. qq. benef. p. 3. c. 123. n. 10. juxta consil. Pij V. de confidentia, quam in Gallia receptam testatur ibid. Tond. addit tamen sufficere, quòd persona nominetur in literis collationis.

Questio 501. Pensio super pluribus beneficiis qualiter imponatur, an in solidum, an pro rata?

R Espondeo: Tametsi per Papam imponi possit in solidum singulis, in quo casu foret in electione pensionarii, retinere solidam pensionem, seu pro uno corpore beneficii, modò id illius capax esset. Lott. l. 1. q. 38. n. 21. non tamen censetur pensio ab initio in solidum imposita. Unde si pensionarius in casu, quo plures plura illa beneficia possiderent, ageret contra unum eorum pro solida pensione, ageret perperam. Lott. ibid. n. 20. juncto n. 19. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. n. 15. ubi: quòd si plura beneficia consequeretur cum eadem reservatione pensionis, cum contingere posset, ut post obitum resignatarii ea beneficia diversis conferantur, propterea, ut unusquisque impetrantium sciat, quanta pensio per ipsum solvenda, dicitur tam in supplicatione, quam in literis, quòd pensio ipsa reservetur super dictorum beneficiorum fructibus proportionaliter, & sic ratione hujus dictionis proportionaliter unusquisque ex provisis de dictis beneficiis solvet ratam proportionatam fructibus sui beneficii, ac propterea his stantibus, pensionarius non poterit agere contra unum eorum pro tota pensione; cum pensio ipsa non sit à principio reservata in solidum, sed pro rata, &c.

Questio 502. An in impetratione pensionis super beneficio aliquo facienda mentio in literis pensionis anterioris super eodem beneficio, ita ut nisi id fiat, concessio & impetratio pensionis sit nulla & invalida?

1. R Espondet affirmativè Tond. qq. benef. p. 1. c. 6. n. 1. citans Gig. de pens. q. 29. Boerium decis. 192. per tot. &c. Garc. p. 1. c. 5. n. 561. Paris. l. 6. q. 2. n. 40. & 41. expressè loquens etiam de pensione resignationis causâ Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 36. dicens ex Castad. decis. 4. n. 3. de pens. hanc nullitatem adeo ab initio ipso jure incurri, ut, si vacet prima pensio, adhuc secunda non reviviscat. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 5. in sine, expressè addens, five beneficium antiquâ pensione gravatum sit in favorem illius, cui illa nova constituitur, five in favorem alterius. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 1. n. 47. dicens; debere necessariò fieri mentionem de antiqua pensione, sicut & de alio onere. Card. de Luc. de pens. d. 4. n. 2. Lott. l. 1. q. 38. n. 56. dicens: quòd si vel unica harum pensionum antiquarum taceatur, gratia corruat, & quidem ab initio, ut ait, n. 59. adeò que non ope exceptionis, sed ipso jure inducatur hæc nullitas; cuius tamen contrarium tradit Paris. loc. cit. n. 61. eò quòd hæc nullitas ipso jure nullibi in jure exprimitur: tum etiam, quòd æquitas non pariat, ut, qui se spoliavit beneficio, amittat etiam pensionem. Ratio est, quòd Papa in dubijs (etiam si reservatio fiat motu proprio, ut expressè addunt Garc. Card. de Luc. Lott. Ventrigl.) non censetur velle beneficium gravare duplici pensione. AA. idem; & si sciret Papa hanc circumstantiam, difficilius imponeret illam pensionem, vel etiam simpliciter non imponeret, & sic ratione subreptionis est concessio talis nulla. Paris. loc. cit. n. 44.

2. Ampliatur responsio primò, ut procedat, etiam si antiqua pensio esset perpetua, & de novo imponenda temporalis. Corrad. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 47. Garc. loc. cit. n. 564. cuius tamen contrarium in tantum tradere videtur Card. de Luc. cit. d. 4. n. 3. ubi: quòd procedat in pensionibus vacabilibus, quæ ad favorem certæ personæ reservantur, non autem in perpetuis, quæ validè reservantur pro Seminario, vel alio pio loco, quia illæ in effectu non dicuntur pensiones, sed potius onera fixa & realia, imminuentia fructum eo modo, quo sunt canones & census perpetui, adeò que inolevit stylus modernus non faciendi de iis mentionem.

3. Ampliatur secundò, ut procedat, etiam si prior pensio esset conditionalis. Garc. n. 562, sic resolutum dicens in Valent. pensio, 25. May 1601. Circa quod notandum, quòd ait Card. de Luca de pens. d. 1. n. 27. nimirum quòd in secunda pensionis reservatione purâ facienda non sit mentio primæ pensionis eventualis seu conditionalis, id concernere diversum effectum validitatis secundæ pensionis ob casum contingibilem, nimirum, quòd prima reservatio effectum sortitura non sit, eò quòd reservatarius ille primæ pensionis prius decesserit, quam conditio purificaretur, seu casus contingeret, in quem executio vel effectus istius primæ reservationis dilatus fuerat, adeò que jam cesset ratio duplicis oneris seu gravaminis ejusdem beneficii, cui rationi innititur illa necessitas in secunda reservatione faciendi mentionem de prima.

4. Ampliatur.

4. Ampliatur tertio, ut non suffragetur scientia aliunde probata. Ventrigl. loc. cit. Lott. n. 58.

5. Ampliatur quarto, ut non suffragetur ignorantia renunciantis, ignorantis beneficium, quod resignat, jam gravatum aliquâ pensione. Paris. loc. cit. n. 48. Idem est de ignorantia imponentis beneficio pensionem, bonâ fide liberum esse putantis, quod tamen gravatum jam est aliâ pensione, ita ut invalida sit in hoc casu impositio novæ pensionis. Castrop. loc. cit. n. 6. citans Gamb. de potest. Leg. l. 6. n. 426. Azor. p. 2. l. 8. c. 9. q. 3.

6. Ampliatur quinto, ut annullatæ ex hoc capite pensione, resignanti non detur regressus. Paris. loc. cit. n. 49. citans Gamb. de pot. Leg. tit. de pens. n. 232.

7. Limitatur è contra responsio primò, ut hæc necessitas exprimendi antiquam pensionem extendat sè tantum ad pensionem antiquam validam, ita ut, si illa invalida est, impetrans de ea necesse non habeat facere mentionem in impetratione novæ; cum, quod nullum est, nullum præster effectum seu impedimentum, juxta regulam: non præstat, de reg. juris. Paris. loc. cit. n. 50. & 51. Ventrigl. loc. cit. Card. de Luc. cit. d. 4. n. 4. (addens hoc ipsam, nimirum antiquam pensionem esse invalidam, seu exceptione elidibilem, ostendere, non incumbere pensionario, sed onus esse titularis, allegantis pro fundamento suæ exceptionis, probare illam esse validam, effectuatam, & sine dubio exigibilem) Lott. loc. cit. n. 61. Circa quod tamen norandum, quod habet Laym. ad c. ad audientiam, de rescrip. n. 3. nempe in impetratione beneficii (idem videtur de impetratione novæ pensionis) mentionem faciendam esse pensionis antiquæ, si ea titulo & jure beneficii Ecclesiastici statuta sit, esto ea injultè & simoniacè possideatur, ne aliqui commodum ex sua iniquitate consequatur, & stultus melioris conditionis sit, quam sapiens.

8. Limitatur secundo à Paris. n. 52. ut necesse non sit, facere de ea mentionem, si ea non probeatur acceptata. citat pro hoc Mand. in signat. grat. tit. pensiones.

9. Limitatur tertio, ut opus non sit facere mentionem prioris pensionis, si ea jam extincta sit. Paris. loc. cit. n. 60. Sic Card. de Luc. de pens. d. 4. n. 8. consuluit, antiquæ pensionis mentionem nullam faciendam in casu, quo titularis factis fundamentam habebat intentionem credendi, illam jam extinctam per mortem pensionarii, dum nimirum Cardinalis pensionarius in vim indulti pensionem transtulerat, quam titularis putabat & prætendebat invalidam, hanc credulitatem confirmante diuturno silentio translarii, eam per viginti annos non exigentis.

10. Limitatur quarto ab eodem Card. de Luc. loc. cit. n. 7. ita ut, si fiat reservatio motu proprio super beneficio vacante, occasione illius provisionis, sive etiam ex causa resignationis, concurrente bonâ fide, si antiquæ pensionis mentio facta esset in parte, sustinenda sit pensio nova pro rata narrata ob cessantem rationem deficientis voluntatis Papæ, cum versetur in materia dividua.

11. Limitatur quinto à Paris. loc. cit. n. 59. quando mentio pensionis facta est in genere; unde etiam n. 55. idem sic limitat (prout ait decisum in Valen. pens. 15. Jan. 1552.) ut sustineatur reservatio secundæ pensionis, non factâ specificâ mentione prioris, dum adest in hac reservatione secundæ clau-

sula: præsens & alia desuper pensiones assignata non excedant medietatem fructuum: eò quòd Papa saltem in genere cogitarit de antiqua pensione, & satis expressum dicatur, quod continetur sub generalitate. Idque eò magis procedere ait idem Paris. n. 55. si in reservatione dictæ pensionis aderat clausula, in qua datur facultas, quòd priorum omnium major & verior specificatio fieri possit. Vel si aderat alia clausula, nempe: non obstante quâcumque dictæ Sedis indulgentiâ generali vel speciali, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus dictæ gratiæ pensionis impedire valeat, vel quomodolibet differre, &c. utpote quæ clausula tollat omne impedimentum, Pro limitanda ulterius responsione sit

Quæstio 503. An, dum plures sunt pensiones eidem beneficio impositæ, non sufficiat in genere narrasse antiquas pensiones?

Respondeo: Sufficere ut exprimantur genericè & collectivè, modò verè exprimantur omnes, nec esse necessarium narrare omnes specificè. Ventrigl. loc. cit. n. 38. Lott. cit. q. 38. n. 62. dicens, in eo casu certos nos esse de intentione Papæ, quòd velit pensionem omnino sustineri; ampliarique tunc gratiam per hujusmodi adjectam clausulam; etiamsi super illius fructibus pensiones alia reservata existant. Et ne illa ampliatio in immensum excrescens nimis noceat titulari, statim subjungitur: Dummodò omnes pensiones hujusmodi simul fructuum medietatem non excedant: cujus posterioris clausulæ ratio longè sit diversa à natura prioris, utpote quæ adjicitur substantiæ ipsius reservationis.

Quæstio 504. An excipiens contra secundam pensionem, seu illam impugnans ex eo, quòd non fuit facta mentio de prima, teneatur probare, quòd tempore secundæ pensionis prima erat reservata, & quòd erat valida?

Respondeo affirmativè. Garc. p. 1. c. 5. n. 565. citans Gig. Caputaq. & c. Rot. in Valen. pens. 25. nuntii 1601. & sic alias sæpe resolutum dicens.

Quæstio 505. An in impetratione pensionis Ecclesiasticæ necessario facienda sit mentio de obtentis jam ante à reservatario seu pensionario beneficiis & pensionibus?

Respondet primò distinguendo Garc. p. 1. c. 5. à n. 83. nimirum in impetratione pensionis ex causa lucrativa (qualis est omnis illa, quæ conceditur extra causam resignationis) faciendam esse mentionem de jam obtentis tam beneficiis, quàm pensionibus (nisi forte gratia reservata motu proprio, ut super Episcopatus) tum quòd hæc pensio ex causa lucrativa sit loco beneficii; ad impetrandum autem beneficium & pensionibus, ut idem Garc. loc. cit. n. 81. tum quòd stylus Curie est, ut fiat mentio de obtentis. Econtra in impetratione pensionis ex causa resignationis necesse non esse facere mentionem obtentorum beneficiorum & pensionum; eò quòd hæc pensio detur, ne resignans in resignatione nimium detrimentum patiat, adeoque hæc pensio succedat loco bene-

beneficii resignati, quod retinere poterat. Dico, quod retinere poterat: nam si pensionem quis impetrat in resignatione beneficii, quod nullatenus retinere poterat, v. g. quia consecutus, vel consecutus aliquid incompatible, per cuius assecutionem vacaturum erat illud beneficium, quod resignat, in tali pensionis impetratione adhuc necessarium faciendam mentionem de obtentis, & praesertim de illo beneficio incompatibili, in quo, vel ad quod jus habet; eod quod jam non sit amplius pensio ex causa resignationis seu onerosa, & ne nimium dispendium patiat, sed lucrativa, docet idem Garc. *loc. cit. n. 90.*

2. Respondet secundo aliter, & in contrarium distinguendo Castrop. *de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 5.* nimirum in nulla impetratione pensionis, sive neque in impetratione pensionis ex causa lucrativa, neque in impetratione pensionis ex causa onerosa faciendam esse mentionem de beneficiis obtentis, aut jure ad illa; eod quod nullus textus hanc mentionem expostulat, ac proinde nullum quod ad hanc necessitatem faciendi mentionem de beneficiis obtentis in jure fundamentum habeat illa à Garcia allata distinctio inter pensionem ex causa onerosa, & ex causa lucrativa: solumque jure caveatur, in impetratione beneficii faciendam esse mentionem cujuscunque beneficii obtenti, pensio autem in illis, quae odiosa sunt & poenalia, non comprehendatur nomine beneficii. Quod ipsum confirmatur ex eo, quod plures gravissimi AA. prout videre est apud Gonz. *gl. 5. §. 5. à n. 16.* & Garc. *loc. cit. n. 75.* censeant, in impetratione beneficii necessariò non esse faciendam mentionem pensionis jam obtentae. Sed & quod stylym Curia attinet, de eo non satis constat, quin & contrarium colligatur in ipsis literis pensionis, dum saepe in favorem illorum, qui beneficiis aliis jam obtentis gaudent, expediuntur absque eo, quod in ipsis ulla mentio fiat beneficiorum illorum. Econtra verò in impetratione pensionis fieri necessariò debere mentionem pensionis alterius jam obtentae, prout id ipsum docere ait Azor. *p. 2. l. 8. c. 9. q. 3. Paris. l. 6. q. 2. n. 40.* Garc. *loc. cit. n. 561.* ubi tamen hi AA. id non docent, sed solum tradunt faciendam mentionem pensionis jam statuta (intellige quicumque demum) super eodem beneficio. Adeoque quod pro ratione hujus partis adducit Castrop. nimirum quod, nisi id ipsum exprimat, Papa non censeatur velle gravare duplici onere Ecclesiam, non congruit huic parti, nisi fortè per Ecclesiam intelligat universalem, vel certè Ecclesiam aliam, in qua plura sunt beneficia.

Quaestio 506. An, dum exprimenda pensio jam prae habitata à pensionario, vel etiam imposita eidem beneficio novà pensione gravando, exprimenda quoque sit quantitas harum pensionum, uti & quantitas reddituum beneficii pensione gravandi?

1. Respondo ad primum negativè. Castrop. *cit. p. 11. n. 7.* citans Gig. *de pens. q. 67. conclus. 6.* & Rot. in *Abulens. beneficii de Mobiltran. 30. Octob. 1595.* contra Garc. *p. 1. c. 5. n. 101.* & quos citat *n. 93 & 94.* Caccialup. *de pens. q. 26.* Mascari. *de prob. concl. 888. n. 16.* Gamb. *de pot. Leg. l. 6. n. 350.* Zechum & c. Nam vi juris communis dicta quantitas exprimenda non est: regula autem illa cancellaria de exprimendo valore loquitur solum de

impetratione beneficiorum; sed neque, utpote exorbitans à jure communi, extendenda est ad impetrationem pensionum ob generalitatem illam verborum: & aliorum quorumcumque beneficiorum. tamen enim quandoque sub dicta generalitate comprehendantur pensiones, ut multis ostendit Sauch. *l. 2. in decalog. c. 28. n. 36.* Gamb. *de pot. Leg. l. 6. n. 350.* Rebuff. & alii citati à Castrop. id tamen intelligendum de materia favorabili ad summum, non de odiosa, praesertim si adjecta particula limitativa, ut in praesenti verba illa regula limitantur ex dictione aliorum, quae similia replicat, non impropria & dissimilia illis, quibus dicta dicitio applicata, qualia sunt pensiones comparatione beneficiorum.

2. Respondo ad secundum affirmativè, nempe in casu, quo in beneficio jam gravato pensione constituenda nova pensio, valorem istius antiquae pensionis esse exprimendum, ne contingat beneficium ultra vires gravari. Castrop. *cit. n. 7. in fine;* etsi sub medium istius num. dixisse videretur contrarium, sed ex errore typographi, qui omisisse videtur *to excepto.*

3. Respondo ad tertium affirmativè, seu exprimentam quoque quantitatem reddituum beneficii gravandi pensione; efformatur siquidem super dicta quantitate intentio Papae constituentis pensionem. Lott. *l. 1. q. 41. n. 22.* determinatam verò & certam quantitatem fructuum, uti nec illius expressionem necessariam esse simpliciter ad pensionem constituendam, sed tantum, ut Papa secundum illam determinet congruam ipsius titularis; adeoque narrativam illam, non pensionarii, sed titularis tantum gratia fieri, ait Lott. *n. 23.*

Quaestio 507. An, si reservatio pensionis ex causa resignationis est nulla, nulla quoque sit resignatio, & contra?

1. Respondo ad primum: Si pensio reservata in resignatione condicionali non alia s. aliter, aut alio modo, subsistere nequiret, similiter neque resignatio sortiri posset effectum; quia jus non abdicatur à resignante, nisi conditio, sub qua resignatio facta fuit, sit verificata. Tond. *qq. benef. p. 3. c. 139. n. 8.* loquens expressè de resignatione condicionali ex causa permutationis.

2. Respondo ad secundum: Si resignatio est nulla, regulariter etiam pensio est nulla, quando fuit imposita ex causa resignationis; cum reservatio pensionis ex falsa causa sit nulla. Paris. *l. 6. q. 2. n. 76. & 77.* Corrad. *p. 2. benef. l. 5. c. 1. n. 47.*

Quaestio 508. An, si facta nulliter reservatio pensionis, collatio quoque beneficii sit nulla, v. g. dum inferior collator non habens potestatem reservandi pensionem, confert beneficium, & in hac collatione reservat pensionem; & contra, si collatio sit invalida, sit quoque invalida facta in collatione impositio pensionis?

1. Respondo ad primum negativè; cum enim reservatio pensionis sit quid separatum à collatione beneficii, utile per inutile non vitiat, in iis, quae separationem recipiunt. Tond. *qq. benef. p. 3. c. 123. n. 11.*

2. Respondo ad secundum quoque negativè; nam defectus intentionis in una parte gratiae non vitiat

viat gratiam in altera parte distincta & separata, in qua cessat defectus intentionis. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 59. & 60. Hinc si vacante aliquo beneficio per obitum, Papa conferat illud Petro cum reservatione pensionis ad favorem Joannis, si collatio facta Petro sit nulla ex aliquo vitio obreptionis seu incapacitatis illius, & propterea Antonius imperet hoc beneficium vacans per obitum uti prius, quamvis in hac gratia collationis ei facta non fuerit reservata aliqua pensio, tenebitur tamen iste Antonius solvere dictam pensionem prius ad favorem Joannis reservatam, quia prima concessio continebat duas gratias; unam collationis, alteram pensionis: & quamvis altera gratia collationis deficiat, non tamen deficit gratia pensionis; præsertim cum quilibet, ut solet, diversas literas gratiæ suæ expediat, Cujus tamen doctrinam quod ad hoc reprobatur Garc. p. 1. c. 5. n. 513. quem vide, uti & dicenda à nobis infra, ubi, an pensionarius teneatur probare jus primò consentientis pensioni.

Quæstio 509. An, & qualiter pensio affecta aliquo vitio convalescat?

Respondeo primò: Pensionem ob non factam mentionem pensionis anterioris nullam & invalidam, lapsu diuturni temporis confirmari posse, si possessor per longum tempus in solutione utriusque pensionis perseveraverit, & hoc casu locum fore regulæ de pacificis possess. tradit Tond. qq. benef. p. 1. c. 6. n. 2. Secus tamen esse, seu pensiones nullo tractu temporis confirmari, seu validas reddi, si ab initio vitio aliquo reali, puta simonia, aut simili affecta fuerunt, tradit idem Tond. l. c. n. 3. citans Charond. l. 1. respons. 47. de cetero

2. Respondeo secundò: Validare pensionem invalidam, non dependet à facto partium, sed à potestate Papa. Paris. l. 6. q. 2. n. 80.

De iis, qui obtinere possunt pensionem.

Quæstio 510. An incapax beneficii sit quoque incapax obtinere pensionem?

Respondeo: Non convenire in hoc AA. nam primò id negat Lott. l. 1. q. 40. ubi postquam n. 114. proposuisset sententiam oppositam, nempe incapacem beneficii, super quo imponitur pensio, incapacem quoque esse pensionis super tali beneficio impostæ, v.g. regularem, quia incapax est beneficii secularis, incapacem quoque esse pensionis impostæ super beneficio seculari, citassetque pro ea sententia Abb. in c. exstirp. da. de prob. n. 7. Rotam in Nolan. pens. 10. Jan. 1610. subjungit tandem n. 120. suam sententiam his verbis: Dicendum tamen est pro capacitate pensionis, sive in actu translationis, sive in actu reservationis à principio solum clericatum sufficere, etiamsi persona clericus non sit capax beneficii, super cujus fructibus est impostæ pensio; quia dum pensio reservatur, creatur jus quoddam penitus distinctum & separatum à beneficio, unde valet quidem argumentatio affirmativè concepta: Ille est capax beneficii, ergo & pensionis, tanquam à majore ad minus, prout, & non aliter argumentatur Gamb. l. 6. n. 241. non tamen valet argumentatio negativè concepta: Ille non est capax beneficii, ergo nec pensionis: cum longe minus sit pensionem

obtinere, quam beneficium. Et licet pensio & beneficium in hoc æquiparentur, quod utrumque exigat statum clericalem in obtinente pensionem, tamen non licet argumentari ab uno ad aliud ultra id, in quo æquiparantur. Ita ille. Ad Abbatis aliorumque auctoritatem respondet nu. 123. loqui eos de pensione, quæ extrahitur de fructibus beneficii per Episcopum, ut deserviat pro titulo novi beneficii, juxta terminos c. exstirpanda, verum istiusmodi pensionem non esse habendam in numero earum pensionum, de quibus hic. Ad decisionem Rotæ in dicta Nolan. ait, nu. 124. eam loqui de milite Hierosolymitano, atque ita obedientiario, cui præter defectum clericatus oritur aliud impedimentum ex voto, cujus effectus est, eum æqualiter arcere à pensione & beneficio, & quocumque alio jure, unde efficiatur proprietarius, prout declarat Gamb. loc. cit. à n. 245. Nota tamen, quæ idem Lott. l. 1. q. 36. n. 19. visus in contrarium tradere, dum ait: Sanctissimos Pontifices, cum usum hunc introduxerunt (nimirum, ut non nisi clericis concederentur pensiones) hanc quoque habuisse mentem, ut non aliis personis velent pensiones illas reservari, quam quæ essent capaces tituli, super cujus fructibus reservarentur, ne quid in fraudem canonum videatur attentari. Eandem negativam, & quidem loquendo non tantum de incapacitate beneficii, cui pensio imponitur, sed & respectu alterius beneficii, tenent Tond. qq. benef. p. 3. c. 174. n. 18. Garc. p. 1. c. 5. à n. 138. innixi declarationi S. Congregat. Concil. super ejus c. 7. sess. 14. consenti, decretum hoc, quod loquitur de incapacitate beneficiorum, in qua sunt homicidæ, non extendi ad pensiones. De qua declaratione ait Garc. loc. cit. n. 138. quod, etsi difficultatem patiat ex dictis (intellige à se, à nu. 123. ubi sententiam oppositam firmat & sequi videtur) ei tamen standum propter auctoritatem S. Congregat. cujus declarationes sunt necessariæ, & habent vim legis. Item tenent eandem Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 5. nu. 26. Navar. conf. 2. n. 15. de rescrip. nempe ut Gonz. privatum & inhabilitatum ad obtinenda beneficia, non esse inhabilitatum ad obtinendas pensiones; quod ipsum verum quidem esse, dum inhabilitatio procedit à sententia hominis, utpote quæ est strictissimi juris & rigorosa interpretationis, asserit Garc. n. 124. & cum eo Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 3. n. 6. dicentes, in hoc sensu procedere sententiam Suar. to. 5. de censu. d. 27. f. 1. n. 15. docentis, quod suspensio à beneficio non comprehendit pensiones, quia poena non est extendenda ultra proprietatem vocis sine cogente fundamento, & pensio non est beneficium propriè, neque est jus vel ratio, quæ cogat ad hanc extensionem legis. Hinc

2. Econtra affirmativam, nimirum inhabilitatum (saltem per constitutionem juris seu legem, etsi hinc poenalem & odiosam) ad beneficia, inhabilitatum quoque ad pensiones tenent. Castrop. loc. cit. item Nav. conf. 11. n. 2. de temp. ordm. Zerol. in p. 2. Ep. p. 2. v. irregularitas. §. 8. Sanch. de matrim. l. 7. d. 44. n. 9. citati à Garc. n. 121. Item Barbof. jur. Eccles. l. 3. c. 11. n. 44. citans in super Ciarlin. controv. forens. c. 10. à n. 5. Item Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 18. ubi expressè: inhabilitatus ad beneficia generaliter per constitutionem non est capax pensionis, secus verò de inhabilitato per decretum seu sententiam hominis juxta opinionem